

Megjelenik hetenként kétszer
csütörtökön és vasárnap

Főszerkesztő és kiadó:
CSUKOVITS JÁNOS.

Felelős szerkesztő:
MAURER NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sopron, Ferenc József-tér

Városi és megyei
TELEFON 394. SZÁM.

ÚJ ÉLETT

Társadalmi és ismeretterjesztő lap.

Előfizetési ár:

Negyed évre. . . 2.—
Fél évre. 4.—
Egész évre . . . K 8.—

Egyes szám ára 8 fill.
Egy óra . . . 70

Hirdetéseket a lap kiadó-
hivatala megegyezés szerint
felvesz.

Kéziratokat nem adunk vissza

Isten malmi őrölnek.

Pribicevic alezredes, a belgrádi összeesküvések egyik feje, a szerajevói gattett előidézője, úgy fejezte be életét mint valami vadállat. Valószínű, hogy saját katonái ölték meg véres küzdelemben a jastrebaci erdőben, mikor saját maguk és országuk borzasztó sorsát látva, kétségbeestek. Jól tudták, hogy Pribicevic Milán kezeihez vér tapad, amely reájuk és gyermekeikre szállt e háboruban, amelyben a gonosztevők bűnös vágyai és reménységei mint szappanbuborék megsemmisülnek. Az ámitásnak vége, a félrevezetett nép itéletnapja itt van és azok, akik a fölkelést s lázadást szítottak, maguk lesznek annak áldozataivá. Egyet már elért a végzete. Nem halhatott dicső halált a haza védelmében, ellenséges golyótól, halála méltó volt életéhez, katonái átkozódásai és káromkodásai voltak végórájának bucsudalai.

Pribicevic Milán, Jankovic Bozó ezredes, Dacic Zivojin, a belgrádi állami nyomda igazgatója, Jovanovic Ljuba, Davidovic és Sulovic volt miniszterek és Tankosic Voja őrnagy voltak a hirhedt „Narodna Odbrana“ belgrádi összeesküvő szövetség tagjai, jobban mondva alapítói, amely szövetség Bosznia-Hercegovina annektálása előtt is már terjesztette az árulást és felkelést.

A „Narodna Odbrana“ központja volt annak a bandaszervezetnek, amelynek célja volt forradalmi üzemeket szítani, bombamerényleteket elkövetni, hidakat rombolni Bosznia-Hercegovinában és a Monarkia egyéb tájain; Cuprijában, erre létesített külön iskolában aktiv szerb tisztok oktatták a banda tagjait ezekre a gattettek. Tanítók között volt Tankosic százados, aki később a trónörökös párt gyilkosait is oktatta. Pribicevic Milán és Jankovic ezredes szokták ezt a három hónapi tanfolyamot, helyesebben gattettek iskoláját megvizsgálni és reá ügyelni. Zerajicnek Varesanin ellen és Jukic főiskolai hallgatónak a horvát bán ellen való merényletei nem voltak egyedüli jelenségei e gyilkoló szervezkedésnek, amely számos röpiratban igyekezett megmérgezni a középiskolák növendékeit, a délszláv szokolegyesületeket magához vonzotta, sőt még anti-alkohol egyesületeket is fölhasznált forradalmi mozgalmainak terjesztésére. Abban az emlékiratban, amelyet Berchtold gróf külügyminiszter körjegyzék alakjában a nagyszerb mozgalomra vonatkozóan 1914 július 25-én a nagyhatalmakhoz intézett, a következőket olvashatjuk: A széles rétegekben előkészítő propaganda, amelyet a Narodna Odbrana és barátjai kifejtének, jóval fölülmulja a külföldi munkát. E téren

észlelhetők a legszomorubb eredmények. A többek között Pribicevic Milántól csábitva, V. B., D. K., V. N. honvédtisztek és V. K. horvát-szlavon csendőrhadnagy igen különös körülmények között hagyták el hadseregünk szolgálatát és Szerbiához fordultak, ahol időközben reményeikben csalatkozva, legalább részben arra gondolnak, hogy elárult hazájukba visszatérjenek. Midőn Princip, Grabec és Cabrinovic, a trónörökös párt gyilkosai a merénylet elkövetése előtt fegyver- és pénzzavarban voltak, a birói eljárás során igazolt tények szerint először Pribicevichez és Decichez fordultak, nyilván azért, mivel a merénylők között már szokássá és hagyománnyá vált a gyilkos szerszámokat a Narodna Odbrana e képviselőitől beszerezni. És csak a véletlennek tulajdonítható, hogy ezuttal nem ők voltak a gyilkos fegyverek nyújtói, mivel épen akkor Belgrádban időztek. Ehelyett Tankosic őrnagy, az összeesküvés szellemi vezetője és Pribicevic több éven át való eszköze, lett a merénylet főközreműködője. Pribicevic Milán tehát az, aki a belgrádi összeesküvés főhőseként szerepel, ő saját hazájának Judása lett. Halált akart vetni a Monarkia részére és ő aratta. Hütlenség és orgyilkosság volt az ő végzete. Szabadkőmives testvér volt. A hatósági nyomozás kiderítette, hogy

A virágos vonattól a kórágyig.

Egy sebesült elbeszélése után írta Csukovits Sándor.

A virágos vonaton.

Bocsánatot kérek, hogy bemutatkozás nélkül szólok a kedves olvasóhoz. De midőn százezer és százezer hős küzd és vérzik a békésebb jövőért, anélkül, hogy névszerint övezné homlokukat a dicsőség koszorúja, amidőn annyi társam pihen a véres harc után a névtelen hősök közös sírjában, nem szégyennek, hanem dicsőségnek tartom a névtelenséget. Különböző harctéri emlékeim elbeszélései közben bepillanthat a kedves olvasó lelkembe s érzéseim világába, azok szerint megíthat és megismerhet.

Nem akarom én a szives olvasót a színes képzelet játékaival gyönyörködtetni, hanem csak néhány valóban megtörtént és átélt mozzanatát akarom megörökíteni a véres harcnak, melyben részem volt.

Több, mint hét hónapja voltam már a harctéren, részese voltam a dicsőséges előnyomulásnak s rá a visszavonulásnak, ott voltam az oroszországi lövészárkokban, végigszenvedtem a kárpáti harcok téli borzalmait, amidőn egy ofromba srappell lábamba véste emlékét. Bekötötték sebemet s én még tovább harcoltam volna, de már napok óta rosszul éreztem magam. Jelent-

keztem a kapitánynál, de már olyan gyenge voltam, hogy összeestem. Eszméletlen állapotomból a hódmezővásárhelyi kórházban tértem magamhoz. Tífuszom volt. Napokon keresztül feküdtem a legnagyobb lázban s lázas álmaimban is ott voltam a harctéren, üztük, vágtuk az ellenséget a Kárpátok bércein és szorosain...

Nem tudom, hogy a kórágyon vagy a harcmezőn szenvedtem-e többet? Nem tudom, hogy a kórházban, vagy a harctér golyózáporában voltam-e közelebb a halálhoz? Itt is, ott is éreztem a halál hideg lehellét! A kórház is küzdőtér, itt is küzdünk a halállal. Egy kis tévedés, egy kis vigyázatlanság itt is, ott is a halálnak diadala. Egyik társamat, kit szintén a tífusz vert le a lábáról, meglátogatta a felesége. Hiába volt az orvos figyelmeztetése, hasztalan volt az ápolók ébersége, az asszony egy kis cseresznyét csempészett a beteghez. A saját kertjükből termelt. Talán az ura ültette a fáját. Csak néhány szemet egyik az otthoniból! Az asszony haza sem ért, a néhány cseresznyeszem megölte a férjét. Hány golyó füttyölt el mellette, hány srappell repült el felette: nem ártottak neki, egy-két cseresznyeszem megölte!

Tele van a lelkem emlékekkel, élénken élnek benne harctéri életem változatos mozzanatai. Átélt apróságok, amelyek bevésszödnék a lélekbe. Jelentéktelen esetek,

amelyek csak egyéni lelkületünkön válnak jelentősekké. Fontos, nagy események, amelyek a világtörténelem lapjain nyerne örök emlékezetet. Érzések, amelyek ellágyulnak a szívben, vagy amelyek hősökké avatnak bennünket. Az emberiséggel közös érzelmek, amelyek mégis egyéni szint nyerne lelkünkben. A szokatlan események változatos hatása lelkünkre, amely a hatást nemcsak felfogja, hanem hiven meg is őrzi.

Mig a harctéren voltam, rendes naplót vezettem. Beleírtam tapasztalataimat és érzéseimet. Mikor betegségem elűzött a harctérről, mindenem ott maradt, a naplóm is. Így csak néhány átélt eseményre világítok rá emlékezetemmel.

* * *

Indulásra készen áll ezredünk. Vár már reánk a zászlókkal és virágokkal gazdagon díszített vonat. A zászló becsületéért megünnepeljük a harcolni s így akarunk „hírvirágot szedni gyöngyös koszoruba“. Most a szeretet halmozott el virágokkal, a harcmezőn majd vérrózsák teremnek. Mi egy érzéssel fogadjuk mind a két virágot: a hazaszeretet érzésével.

Nagy, lelkes közönség kíséri ki bennünket az állomásra. Vidáman, dalolva megünnepeljük, hogy el ne lágýítsa szívünket egy-egy anyának csendes zokogása. A férfiu szemé-

a szerajevói kettős gyilkosság szereplői mindannyian szabadkőmivesek voltak.

Pribicevic Milán Péter király egyik kiváltságos embere volt. Ez ember és barátjainak üzelmeire alapította a Kara-georgjevic politikáját a Habsburgház ellen. Pribicevic Milán végzete, akit a szerbek ütöttek agyon, mint valami borzalmas fenyegetés üvölt a menekülő szerb király után. Egyet már elért Isten büntetése, a többi sem kerül el.

Világháború.

HÖFER JELENTÉSE:

Hivatalos. Budapest, nov. 23.

Orosz hadszíntér:

Nincs nevezetesebb esemény.

Olasz hadszíntér:

A görzi hídfő körül és a doberdoi fensik szélén folyó nagy harcok még tartanak.

Az ellenségnek a Podgora ellen nagy haderővel intézett több támadását véresen visszavertük.

Pevnánál és Oslaviánál is helyt álltak csapataink minden rohammal szemben. Sokszor éjjel sem ért véget a harc.

Görz városának november 18-ikától 21-ikéig tartó bombázása emberéletben és javakban újra tekintélyes veszteségeket okozott, 20 polgári állású egyén halt meg, 30 sebesült meg, 46 épületet a bombák teljesen megsemmisítettek, 250-et súlyosan, 600-at könnyen rongáltak meg. Az olaszok tegnap újra néhány száz nehéz bombát dobtak a városba.

Az ellenség a doberdoi fensikon a Monte San Micheltől San Martino nyugati szélére szorította vissza, de magyar és karinthiai csapatok éjjeli támadása eddigi hadállásunkat újra teljesen birtokunkba juttatta.

ben szégyen a könny, de egy anyának könnye tiszteletet parancsol. Könnyeztetek jó anyák, hogy megkönnyebbüljön szívetek fájdalma, mert ha gyászt követel a háború, ez a gyász elsősorban a ti szíveteket vérzi.

De ne csüggedjen lelketek, erősítse meg az a felemelő érzés, hogy egy nagy eszme diadaláért indul fiatok a harcba s ha ott dicsőséges halál vár reá, mélységes gyászotokban egy ország közös érzése osztozik. Amint fiatok hős lesz a küzdelemben, legyetek ti is hősök a fájdalomban!

Indul már a virágos vonat. A viszontlátásra! — hangzik felénk a biztató bucsuszó. A viszontlátásra? Isten kezében van életünk reménye, bizunk benne, hogy a békehozó győzelem után boldogan látjuk viszont szereteteinket, akiknek szemében majd a fájdalomkönyve örömkönné válik.

Utunk a szerető figyelemnek diadalútja. Mindenütt elhalmoznak bennünket a testvéri szeretet nem színlelt, nem erőltetett, hanem a lélekből önként kitörő őszinte megnyilatkozásaival.

Csodákat művel a háború: a hazának gyermekeit egy érzéssel, egy családdá avatja, amely családnak csak azok nem tagjai, akiknek lelkében nem él a hazaszeretet! E hazában csak ők az idegenek.

Mennyi lelkesedés, remény, bizalom, elszántság él a virágos vonaton! Ha lelkünkbe tekinthetnél, nem találnál ott csüggedést, halálfélelmet. Vidáman szól ajkunkon a dal, hogy elaltassa szívünkben azt a fájdalmat is, melyet bucsuzó édesanyánk könnye okozott.

Hazánk határánál jár vonatunk. Sajátos érzés vesz erőt lelkünkön. Most bucsuzunk mindentől, amit szerettünk, min-

Selztől keletre az olaszok több rohamukkal a Beck gróf nevét viselő 47-ik számú gyalogezredre bukkantak. Ezen ezred hadállásait két ízben tüzeléssel, harmadszor pedig kézitűsében keményen megvédte.

A Görzi hídfőtől északra megújultak az ellenség szokásos előretörési kísérletei, még pedig a szokott sikertelenséggel.

Két repülőnk Arsiero-bombákat dobott le.

Az olasz legfőbb hadvezetőség gyakran számol be sikerekről. Ezzel szemben ma, fél évvel volt szövetségesünk hadüzenete után legvilágosabban megállapíthatjuk, hogy e háború megkezdésekor választott védelmi harcvonalunkat az egész vonalon, az Isonzónál már a negyedik csatában, győzelmesen megvédtük és birtokunkban tartjuk. Az ellenség a délnyugatra folyó harcok megkezdése óta még csak azon célokat sem tudta megközelíteni, amelyekről azt remélte, hogy első nekifutamodása éri el. Ellenben a háború folyamán halottakban és sebesültekben már egy fél millió embert veszített.

Délkeleti hadszíntér:

A Drina folyásánál küzdő osztrák-magyar csapatok a montenegrói hadállásokat a Kozara nyergen és attól északra támadják.

Egy osztrák-magyar hadoszlop bevonult Prjepoljibe.

A Rigómezőn folyó harcok kedvezően fejlődnek.

Az Ibar völgyében előnyomuló csapataink Mitrovicától északra hat kilométernyire, német csapatok Prisztinától északra fél napi járásra állanak harcban.

A bolgárok Zegovac Planinán át nyomulnak előre.

(M. S. O.) HÖFER, altábornagy, a vezérkari főnök helyettese

A NÉMET VEZÉRKAR BESZÁMOLÓJA:

A nagy főhadiszállás jelenti:

Berlin, nov. 23.

Nyugati hadszíntér:

Az arcvonal különböző helyein az élénk tüzérségi tevékenység, melynek tiszta időjárás kedvezett, tovább tartott.

dentől, amit a haza fogalma magában rejt. De a hazának képét magunkkal visszük lelkünkben, hadd legyen ott édesanyánk képe mellett. Hiszen édes anyánk szeretete s e drága hazának földje életetett, de ez a föld fog e majd eltakarni, ha érte küzdve ránk borul a dicső halál sötét éjszakája? Sejtelmek támadnak lelkünkben, de fülünkbe zug a harcok nagy költőjének dörgő szava:

Sehonnai bitang ember,
Ki most, ha kell, halni nem mer,
Kinek drágább rongy élete,
Mint a haza becsülete!

A magyarok Istenére esküszünk hazánk, hogy őseink vitézségével küzdünk becsületért, hiszen ha érted küzdve elesünk s a messze idegenben is domborulnak majd sirjaink, odazarándokol honfitársaink lelke s áldó imádság mellett mondja el szent neveinket! S ha életünket kívánod áldozatul hazánk, csak kiontott vérünkéből szálljon boldogító áldás reád!

Idegen földön járunk, Galiciában vagyunk. De idegen föld-e az, melynek lakossága versenyre kel honfitársainkkal a lelkesítő szeretet kifejezésében? Milyen közel hozza egymáshoz a közös érdek az embereket! Aki tegnap még idegen volt ránk nézve, ma már régi ismerősként nyújtja felénk jobbját. Közös az örömünk és bánatunk, reményünk és aggodalmunk, diadalmi mámorunk és leverő gyászunk! Ne keressük, ami szétválaszt, hanem ami egyesít és erősít bennünket a nagy küzdelemben!

Céljához ért vonatunk. Leszállunk róla s emlékül oda tűzzük keblünkre a szerető kéz nyújtotta virágot. Már nehezen várjuk, hogy szemébe nézzünk a dicső győzelem, vagy a dicső halál angyalának.

Bois de Pretreben az ellenség két robbantása eredménytelen maradt.

Aurenál, a Champagneban egy francia, két fedelű repülőgép, légi harc után lezuhant.

Keleti hadszíntér:

Lényeges esemény nem történt.

Balkáni hadszíntér:

Mitrovicától északra, valamint Prisztinától északra és északkeletre az ellenséget utóharcokban visszavetettük. Több, mint 1500 hadifogolyt és hat ágyut szállítottunk be. A Prisztinától délkeletre harcoló bolgár haderő is sikeresen nyomult előre. Onnan 8000 szerb elfogását, 22 géppuska és 44 ágyu zsákmányolását jelentik.

(M. S. O.) Legfőbb hadvezetőség.

A bolgár nagyvezérkar jelentése.

A M. T. I. jelenti: Budapest, nov. 23.

Pancse Dorel budapesti főkonzul a november 20-iki hadműveletekről a következő hivatalos táviratot kapta:

Pristina körül a harcok folynak. Ghilán vidékén eddig 7000 szerbet elfogtunk és 2 gyorstüzelő ágyut, valamint 4 löveget zsákmányoltunk.

A többi harcvonalon nincs változás.

Szövetségeseink csapatai elfoglalták Sienica és Novibazár városokat.

RADOSZLAWOW.

TÖRÖK HIVATALOS JELENTÉS.

A főhadiszállás jelenti:

Konstantinápoly, nov. 23.

A Dardanella fronton időnként szünetelő kölcsönös tüzelés és bombavetés.

Anafortánál egyik járőrnek a jobb szárnyon elpusztította az ellenség új lövészárkainak egy részét és 500 homokzsákot és drótsövényt zsákmányolt.

Tüzérségünk visszavonulásra kényszerített ellenséges szállítóhajókat, amelyek Ariburnunál a part felé közeledtek.

November 21-én tüzérségünk elűzött egy ellenséges torpedónaszádot, amely be akart hatolni a tengerszorosba.

A kaukázusi fronton semmi különös nem történt, eltekintve járőrscatározásoktól.

Egyébként nincs jelenteni való.

Kitchener a Balkánon.

Kitchener Szalonikibe érkezett s Denis Cochin francia miniszter és Sarraill tábornok társaságában azonnal a határ felé utazott, ahol szemlét tartott az ántánt csapatok fölött. Innen visszatér Szalonikibe s a görög király válaszában megismerése után itt teszi meg intézkedéseit.

A görög krízis.

Görögország békés blokádjának elrendelése igen kritikussá tette a helyzetet, mely esetleg komoly komplikációra vezethet.

A szerb haderő.

Bécs, november 23. Itt a harcoló szerb csapatokat 130.000 főre teszik, amiből naponta 5000 embert kell leszámítani. A montenegróiak száma 50.000 lehet.

Az ántánt és Görögország viszonya.

A Kölnische Zeitung mai száma a Stampa következő athéni táviratát közli: A diplomáciai szakítás a négyes szövetség és a görög kormány között küszöbön áll.

A párisi és londoni görög követek hivatalosan kijelentették, hogy az ántánt csapatok kihajozását ezentul sem fogják kifogásolni, de nem engedik meg, hogy fegyveres szerb csapatok görög területre lépjenek.

Megyünk Szerbiába.

Népszínmű 3 felvonásban.

IRTA: SÁGI LAJOS.

Utánnomlás tilos. — Piri és Székely-cég tulajdona.
Színpaddal szemben kézirat.

SZEMÉLYEK:

Horváth István , bíró	Bakterné
Juliska , ennek leánya	Kisbiróné
Özv. Bükkös Jánosné	Stiglic } falusi cigányok
Pista , ennek fia	Rigó }
Kisbíró	I. esküdt
Bakter	II. „
Jegyző	III. „
Feri , falusi legény	Esküdtné
Siff Lázár , korcsmáros	Postás , — Nép

Történet: Egy dunántúli magyar faluban, az 1914-ik évi általános mozgósítás idején. Az I. felvonás nevezett időben, a II. felvonás két hóval, a III. felvonás négy hónappal később.

ELSŐ FELVONÁS.

— Szintér a falu éjjel. —

I. JELENET.

Bakter egyedül.

Bakter (andalgó léptekkel halad végig a színtéren s eközben énekel):

Hallja minden háznak ura
Tizenkettőt üt az óra;
Tüzzre vízre vigyázatok,
Hogy semmi kárt ne valljatok!

(Lassú léptekkel el s elhaló hangon tovább énekel.)

II. JELENET.

Jegyző. Feri.

Feri (a jegyzővel a távolból jő s borizú meg-megerősödő hangon énekel):

„Megállj, megállj kutya Szerbia!
Nem lesz tied soha Bosznia,
Mert a magyar nem enged,
Mig a vére nem ered,
Akár mennyit szenved...”

(Mikor a színpadra érnek az ének három utolsó sorát együtt megismétlik.)

Feri: Ahán, má itt is vonánk ám tekintetes jegyző úr. Ez kérem-átossággal a Horvát Estván bíró úrnak a háza.

Jegyző: No jól van, hanem most csak gyorsan kelte fel a bíró urat.

Feri: Igenis kérem-átossággal! (Az ablakhoz megy, dörömböl s közben bekiabál): Bíró uram hé! Kejjen fő hamar! Itt van a tekintetes jegyző-úr, aztán hát... hát azt mondja hogy nagy baj van. (Hallgatózik.) Ejnye de rossz füle van kendnek, hogy illen nehezen nyitja ki a szemét. (A jegyzőhöz): Ne tessék ám kérem átossággal neheztlenyi a bíró úrra, mer hát izé... kérem átossággal az estve a hegyen vótak, aztán hát... ittak; aztán hát mondok, hogy most a fülére feküdt... De tudom-istenem, hogy mingyá észre gyün. (Az ablakon erősebben zörget s érces hangon bekiabál): Bíró uram hé, kellen fő lend!

III. JELENET.

Előbbiek. Bíró.

Bíró (házából bosszankodó hangon kiszól): No, hát má megin mi a mendörgös menkü van veletek? Má megin evért bennetek a Megyfa Peti? Vergyétek vissza! aztán punktom. Hanem most aztán horgyátok ám e' magatokat innen rögtön, mer ha én kimenek, hát még jobban eraklak bennetek, mint bárki más. Aztán punktom.

Feri: Ugye mondtam, kérem átossággal, hogy majd meggyün az esze? Hát, amint teltik látnyi már heire zökken az esze kereke.

Hanem mondok, — tovább bizgatom, mer megin enyomgya az álom... (Ujra zörget) Bíró uram hé!

Bíró: Ejnye azt a kutya árgyélussát! hát én hejába beszélek? Majd megmutatom én nektek, hogy én vagyok a bíró és hogy az én szavamat kutya-kötelessége megfogannyi mindenkinek! Aztán punktom. ...Na várj csak! — Majd mingyá meg is mutatom!

Feri: Ahá! (a jegyzőhöz) kérem átossággal, mos'má egészen meggyütt az esze.

Bíró (kezében hatalmas botot tartva, éjjeli öltözetben dühösen kirohan, Ferit megpillantja): Mingyá gondotam szépséges mák-virág, hogy te vagy... hanem most jaj neked! (Feléje rohan, ütlegelni akarja).

Feri (rémülten hátrál): Bíró uram ne-ne ne izéjjen ám... Nem én... nem én, hanem a tekintetes jegyző úr...

Jegyző (a bíró felé): Igen-igen bíró úr, én montam neki, hogy kelte fel kelmedet.

Bíró (a jegyzőre bámul): A jegyző úr? (Szemeit dörzsöli.) Hát izé... csakugyan a tekintetes jegyző úr van itt?

Feri (méltsatlankodva közbeszól): Az hát.

Jegyző: Persze, hogy én vagyok itt bíró uram.

Bíró: De hát izé... mi a „ludvécnak“ gyütt a tekintetes jegyző úr így éccakának idején; iszen elég idő van az adó behajtására nappal is.

Jegyző: Jó, jó, bíró uram, csak hogy most nem adót szedni jöttem ám, hanem...

Bíró (közbevág): Hál' Istennek! Hanem hát izé minek?

Jegyző: Hanem fontos, nagy dologban, bíró uram.

Bíró (félre): Nagy dologban hm, hm... (fenn): Hát izé... hát ha a számmal nem véttenék a tekintetes jegyző úrnak, akkor legyen szíves, kérem-átossággal, megmondani, hogy mér tetelt ebbe a korom-sötét-ségbe hozzánk átbotorkányi?

Jegyző: No jól van megmondom, de nem ijed meg bíró uram?

Bíró: Nem én, még ha az ördög gyün is feleségestül. Mástul nem félek én, csak csak adóruul ne essék szó.

Feri (félre): De nem fél ám! Még a Megyfa Peti is megtanította böcsültre.

Jegyző: Most, mint már előbb is mondtam nem adóért, hanem bátor és hős katonákért jöttem bíró uram.

Bíró: No' ezér ugyan ennyire kertőnyi kérem-átossággal... (Közömbös mozdulattal tesz, bajuszát pödri.) Mer ha szükség van katonára, akkor szükség van! Aztán punktom.

Jegyző: Természetesen, hiszen tudom én hogy ugy van; csak hogy elő akartam készíteni bíró uramal erre a nagy és ritkán előforduló eseményre, mert tudja-e hogy...

Bíró (közbeszól): ...hogy katona köll, azt tudom, de hát ne csürje-csavarja a dógot, hanem tálalja ki eccerre amit eszánt, aztán punktom!

Jegyző: Ugy... akkor hát „kitalalom“ (Gúnyosan, csipkelődve): De, mondja: szokott kend egyáltalán ujságot olvasni?

Bíró: Szoktam-e? — Csak nem vagyok bolond! hogy rontsam vele a szememet!? Azok, akik óvasnyi szoktak: ókulára, meg orvosra köttik a pénzüket. Én azt inkább a Siff-nek adom... oszt' látok jól. Engem már az Istenben bodogut szegény jó anyjukom is bolonddá akart tenni, mikor azt tanácsolta, hogy ne mennek a Siff-hó, hanem óvassak a kalendáriombú Barna Palkó históriája felü. Dehát kérem-átossággal, mit tud az asszony? Nem tuggya az, mi az okosabb. — Hosszú haj rövid ész! Emmá csak úgy van. Aztán punktom!

Jegyző: Akkor nem is olvashatta bíró uram, hogy háboruba keveredtünk a Szerbekkel? — E gaz nációval!

Bíró: Igazán! (Gondolkozva): Hm! A ráccokkal?

Feri (közbeszól): A vad ráccokkal!

Jegyző: Igen, bíró uram ezekkel.

Bíró: Hm, hm. Hát aztán miér?...

Jegyző: Mert megölték Trónörökösünket!

Bíró (dühösen): Ejnye a gaz teremtésüket!! — (Szomorúan): Szegény Rudolf!

Jegyző: Nem Rudolf volt az, hanem Ferdinánd.

Bíró: Az mindegy, ha Ferdinánd vót is szegénynek a neve, csak hogy elég az hozzá, hogy e gazok gyilkókat. Aztán punktom!

Jegyző: Igen, igen, gyilkókat.

Bíró: Ahán! Most kezdem má értenyi a dógot, azér lesz a háború, hogy azt a gyalázatos nációt enáspángójjuk.

Feri: Hogy jó' ráncbaszeggyük!

Jegyző: Ugy van!

Bíró: Hát osztán mindekinek e'kő mennyi ugy-e?

Jegyző: Dehogy, csak azoknak, akik katonak voltak és még nem idősebbek 42 évesnél.

Bíró: De kár! Én is szeretnék emennyi, aztán megmutatnyi azoknak a kutya ráccoknak, hogy mit kap az, aki a magyart bántya... (Elgondolkozik): Hm, hanem hát izé... csakugyan fölösleges volna ám mindenkinek emennyi, mer nem gyutna mindenkire annyi rác, mint amennyit elnáspángónyi szeretne. (Bajuszát pödri): Én kérem átossággal, má öreg vagyok, de azér a rácbú hatot magam is megennék.

Jegyző: Ez már beszéd, (megveregeti a bíró vállát) el is hiszem, hogy ugy van. Hanem most már a dologra bíró uram! Gyorsan küldjön a kisbíróért és doboltassa ki, hogy minden ember a községháza előtt azonnal jelenjen meg, a mozgósítási hirdetmény meghallgatására.

Bíró: Igenis kérem. (Ferihez, ki ez idő alatt pipájával bajmóldott) Feri! Szalaggy rögtön a kisbíróért, hogy azonnal jelenjék meg a hévatalomba! Értetted? (Magában): Azonközben már ugyis hajnalodik.

Feri: Igenis bíró uram, má' rohanok. (El.)

Bíró: Hát ha a számmal nem véttenék a tekintetes jegyző úrnak, akkor hát tessék bejebb kerünyí, mer hát izé... mondok, mos'má talán jól esne a tekintetes jegyző urnak is egy-két kupica tavali törkö?

Jegyző: Nem bánom hát, addig mig a kisbíró jön bemegyek. (Indul.)

Bíró: Erre tessék, kérem-átossággal. (Házába vezet; — utközben félre): Adta kutya raccai, hogy merték ezt csinányi? (Mind a ketten el.)

IV. JELENET.

Bakter egyedül.

Bakter: (Lassan lépkedve jön, e közben énekel): Éjjel után óra három,

Én a falut végbe járom.

Ha nem alszom az én károm,

De a falut végbejárom. (Megáll

s körülnéz): Különös!... Az előbb azt hittem, hogy itt valaki van, aztán most meg senkit se látok. Ha vót itt valaki, akkor az bizonyosan az a szegény Pista gyerek lehetett. — Szegény Pista, szegény Pista...

(Elgondolkozva): Minek is jár ennek a gögös bírónak a lánya után?... Igaz, hogy szép pár lenne belőlük, — de még milyen!...

(Kis pálinkás üveget vesz elő, iszik): Nehéz vóna még hat faluban is párgyukat talányi...

(Iszik) De mi haszna, ha ez a gögös bíró hallanyi sem akar arrú, hogy a Pista legyen a veje... — Millen kár pedig ezér a kis Juliskáér is... (Iszik, torkát köszörüli)

Szegény lány! — Majd elhervad ez is, mint a vijola, mikor nem kedve szerént bännak vele... (Botjára támaszkodik) Hej pedig mennyire szereli ez a Pistát... — Én má' öreg vagyok, de ugy el-el tudom nézni, mikor esténként itt a kis-ajtóba találkoznak, hogy millen szépen e'turbékónak, szinte úgy, mint az erdőben a gilicék... (Szemét törül-

geti, majd lassan indul.) Hej, ha az én tapasztalt eszemet adhatnám ennek a Pistának, hát tudom, hogy megmutatná ennek a gögös birónak, hogy hány nyóc kalács reszeve!... (El.)

V. JELENET.

Feri. Kisbíró. Jegyző. Bíró.

Feri (Jön a kisbíróval): Hát csak hiszen ám kisbíró uram, mer má várgya ám az öreg bíró ur.

Bíró (Jön a jegyzővel együtt): Na ugye montam kérem átossgal, hogy már itt is vannak. (Kisbíróhoz). Na hajja kisbíró, minekutánna most nem ugy van, mint máskor, ahogy a kerekés mónár óvasta a históriás könyvekbű, hogy mikor kitört a háboru, véres kardá, meg boros üvegge hítták a katonát a csatába, éppen ezér foggya rögön azt a kutyaórt, aztán dobója ki, hogy most mingyá minden katoná visett ember jelenyén meg a község ház előtt. (Jegyzőhöz) Milyen hirdetés meghallgatására?

Jegyző: Az általános mozgósítási hirdetmény...

Bíró: Hallotta? Az általános mozgósítási hirdetmény meghallgatására.

Kisbíró: Igen is. (Kisbíró dobolva el.)

Bíró: Hát kérem átossgal, mink pedig eresszünk még le egy-két kupáva, aztán majd eballaghatunk mink is a kösség háza felé.

Jegyző: Na nem bánom. (Indulnak.)

Bíró: Adta kutya ráccai, hogy merték ezt csinányi?

(Függöny.)

VÁLTOZÁS.

— Szintér a község ház előtt. —

I. JELENET.

Előbbiek. Bakterné. Esküdtné. Rigó. Stiglic. Nép.

(Minden oldalról jönnek férfiak és nők.)

Kisbíró (Dobolva jön, majd megáll és kikiáltja a hirdetést): Tudtára adatik minden katoná viset embernek, hogy most mingyá minden ember itt a kösség ház előtt az általános mozgósítási híresztelés meghallgatására megjelenyén! (Kisbíró dobolva el.) (Amíg a jegyző feláll egy emelvényre, aközben mindenki keres magának egy társat, kívül erősen gesztikulálva beszélgetnek. Férfiak közben pipát tömnek. Majd eljeneznek.)

Jegyző (Feláll az emelvényre, kezében a mozgósítási hirdetmény. Olvas): Ócsászári apostoli királyi felség mindennemű katonaságának az általános mozgósítását a legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott.

Mind: Éljen! Ugyvan! Éljen! (A jegyző olvasását többször eljenzések szakítják meg.)

Jegyző: Tisztelt uraim! Igen örülök, hogy királynak apostoli hívó szava ilyen élénk visszhangra talált. Örülök továbbá annak, hogy a magyarság hősiességének, bátorságának és mélyeséges hazaszeretetének ily szép megnyilvánulását látom. Örömmel tölti el szívemet a legszentebb remény, a fényes győzelem reménye, mert az olyan katoná, ki hazaszeretéből fogja meg a kardot, hogy hazájának becsületéért álljon a csata síkjára, az győzni fog, annak győznie kell!

Mind: Éljen! Ugyvan!

Jegyző: Nem mint ha kételkedném, hogy önök mindezeknek bírása nélkül indulnának el a csata mezejére, de azért a mostani ünnepélyes órában emliteni akarom nemzetünknek dicsőséges multját, meg akarom eleveniteni emlékezetökben ennek a nemzetnek példára érdemes dicső nagyjait, hőseit, kik szeretett szép hazánknek mindig megőrizték szabadságát és becsületét. Kérem önöket ebben a válságos időben,

hogy legyenek méltó utódai elődeiknek és mutassák meg ellenségeinknek, hogy él még a magyar, ki hazájáért és annak becsületéért meghalni is kész! Mert csak így élhet e nemzet fényben, dicsőségben és csak így állhat fenn szeretett hazánk, a magyar haza! (Hosszan tartó eljenzés.)

Bíró: Kedves fiaim! Én má öreg ember vagyok és igen nagyon sajnálom, hogy nem mehetek e' veletek, hogy megmutatnám annak a kutya rácnak, hogy mi a magyar becsület. Hanem hát én is, mint a jegyző ur ékesszólással mondta, bizom bennetek, hogy megmutattátok azoknak a sárgarépa termelőknek, hogy magyar anyától születettek, hogy magyar pacsirta éneköt apáitok fölött, mikor azt a kenyérnek valót vetette, — ami táplát benneteket, hogy nagyra nőjjetek — az anya földbe, a magyar hazánk fölgyibe.

Mind: Éljen a bíró úr! Éljen!

Bíró: Mindezek után pedig még minekelötte emennétek, vigan akarnálak benneteket látnyi, éppen ezér (Kisbíróhoz) szalaggyon rögtön a cigányokér!

Rigó: Isen má itt is vónánk, kenyergem a nemzsetes bíró uramnak, én meg á pirimás, a kontorásér pedig majd esaladok, ha sikség vóna ránk, kenyergem alázatosan!

Bíró: Minnyájatokra szükség van more. Hanem lódúj ám rögtön és aztán mire hármát óvasok, itt legyetek. Értetted? Má kettő!

Rigó: Igen is kenyergem alázatosan. (Társához) Hát te mér nem mozgó hé! (Meglöki) Mást itt ázs álkálom, hogy kereshetünk egy sentiványi málácsra valót.

Stiglic: Já, já, hát isen mozgok, mozgok, nem látod? Talán vák vagy, siket vagy, hogy nem vesed észre?

Rigó: De nem ugy kee ám mozgognyi, mint á Sent Antá a falu végén, mer akkor nekink nem ád ám lázsiást senki se, ástán ákkor nem is les ám sentiványi málács, hé! (Meglöki Stiglicet. Indul.)

Stiglic: Kár, hogy nem letté valami parast hájdu, mikor ennyire sereted östökényi ázs embert. (Mind a ketten el.)

Bíró (Kisbíróhoz): Maga pedig! — ...Majd, hogy e nem felejttem — rohanyon a Siff-hő és mongya meg neki, hogy én parancsolom, hogy hozzon ide nekünk rögtön bort, meg rövid szivart, de sokat!

Kisbíró: Igenis Bíró úr. Sokat a javábú. (El.)

Bíró: Tik pedig kedves fiaim szeggyétek össze asszonyaitokat, hogy azok is részt vegyenek a rácok halotti torába.

Bakterné: Dej'szen bíró uram, nem köll minket össze szennyi, meggyüttünk mink magunktú is, mer az ilyen multságon szeret itt lenni minden magyar asszony! Ugy-e Eskütné nemzsetes asszonyom?

Esküdtné: De ugy ám! Én bizon most nem szivesen maradnék otthon. Bár csak én is ember vónék, hogy én is e mehetnék azokhó a kutya ráckhó. Hej de megmutatnám nekik, hogy mi a magyar asszony virtusa. Az igaz ugyan, hogy az ilyen csata nem valami jó lehet. E kicsit félttem is az én derék szép Pista fiamat, hogy valami rác megtalálja lünyi. (Bíróhoz) De ugye bíró uram azok nem igen tunnak célozni?

Bíró: Tunnak a fenét! Nem tud a rác egyebet, mint sárgarépát kapányi, meg hajmát öntözni.

II. JELENET.

Előbbiek. Juliska.

Juliska (jön, apjához): Édes apám!

Bíró: No, mit akarsz?

Juliska: Én is együttem.

Bíró: Jó van édes lányom! Ugy is illik, legalább te is bátoritod majd ezeket a derék embereket! — Ugy-e édes lányom?

Juliska: De bátoritom ám! Hogyne bátoritanám. (Félre): Édes Istenem, talán Pistához is szólhatok...

III. JELENET.

Előbbiek. Cigányok. Pista. Siff.

(A falu népe kivülről zene-kisérettel éneklő):

Menünk Szerbiába,
Menünk Szerbiába,
Rácok országába.
Megmutatjuk néktek,
Kutya szerbek, rácok,
Hogy nincs a magyarnak,
A magyar bakának,
E világon párja.

(E dalt a színpadon ismétlik, közben párszor körüljárnak. Kisbíró ezután szivarokat hoz Siff-től s szétosztja. — Később isznak, táncolnak.)

Siff: (Zsebjeiben és kezében sok borosüveget hoz, a nép megrohanja.) Félre az ótból! Vadjok én edj ój khapo? Hodj ógy megrohanják! A béro oreságé az e'súség! Ű rendelte! Thessék béro ór! (Átnyujt egy üveg bort. Félre.): Ez fain bor, de a thübbi bornyónak a vacak is jó, mert ogyis photya! (Fenn): Thessék oraim, thessék. (A bort szétosztja.)

Bíró: (Üveget tart a kezében, erősen hadonászva.) Hát kedves fiaim! Én most főköszönlek bennetek! (Nép: halljuk, halljuk) Isten áldjon meg benneteket! harcoljatok vitézül, hozzatok dicsőséget szeretett magyar Hazánkra! Kösségünkre pedig büszkeséget! (Nép éljen, ugy lesz!) Most pedig mulassatok ollant, a kutya árgyelusát! hogy jókedvetekbű még akkor is legyen, ha majd a rácokkal verekszetek! (A jegyzőhöz): Jegyző úr, tekéntetes jegyző úr! Ha meg nem sérteném a tekéntetes jegyző urat és ha meg nem veti, akkor fogaggya e' kérem ezt a szegényes kínálásunkat. Igyék!

Jegyző. Hát aztán mért ne fogadnám el? (Elveszi a bírótól az üveget.)

Siff (nadrágja hátsó zsebéből előkotorász egy poharat, elfordul beleköp, megtörli és átnyujtja a jegyzőnek): Thessék thekintetes ór, thodom én, hogj mi illik. Az orak poháró szokják inni.

Jegyző: (Bort tölt és iszik.)

Mind: Éljen a tekéntetes jegyző úr! Éljen!

Jegyző: Éljen a haza! Éljen a király!

Mind: Éljen! Éljen!

Kisbíró (Siff-et megkínálja): Igyik maga is Lázár!

Siff (elutasítólag): Van ma egy Purim? Én megköszönök! (Félre): Nü-ná majd iszom, mikhor thodom, hogj mibű van!?

Jegyző: Hanem hát most már én elmegek, mert még igen sok az elintézni való dolgom. A többit már bíró úrra bizom. Szigoruan ügyeljen arra, hogy negyvenyolc órán belül minden katoná-köteles ember elhagyja a falut. Ha ez ellen az intézkedés ellen valaki vétene, akkor azt azonnal jelentse nálam. Azt hiszem azonban, hogy erre szükség nem lesz. Bizom ezekben a becsületes emberekben, hogy ezek közül egy sem fog a törvény és haza ellen vétetni.

Bíró: Még csak azt szeretném én látnyi, hogy ezek között valami cinege természetű ember akaggyon! Tudom, hogy ebánnék én avva Isten után kedvemre. Nem érdemőne az kérem átaszággal egyebet, mint akasztófát, punktom!

Jegyző: No jól van! Hiszen tudom, hogy maguk ugy fognak cselekedni, amint az becsületes emberekhez illik!

Mind: Ugy lesz! Ugy van!

Jegyző: Ezekután Isten áldja meg mindnyájukat. S még egyszer mondom, hogy azt el ne felejtsek, hogy magyaroknak születtek.

Mind: Nem, nem, azt soha sem felejtjük el. Éljen a jegyző úr! Éljen!

Bíró: Isten vezérője uttyában.

Mind: Isten vezérője haza!

Jegyző (Kalapját megemelve): Isten velük! (El.)

(Folytatás következik.)

A mi szerelmünk.

I.

Viharzó, kétséges, sötét estben
Összecsaptunk élesen mi ketten:
A te lelked meg az enyém...

Miként két sivitő sirálymadár,
Ki a szélvésszel merész táncra jár,
Kergetődzünk... összecsaptunk...
Eliveltünk...

Bch, bolondos dáridóba
Szálltunk — keltünk...
Te meg én...

II.

Mi bajod? Miért remeg a lelked?
Szemed, beh, ijedt... Reszket a szárnyad...
Volt vígságunkat már elfeledted...?

Hess! Hess! ott terpeszkedik csúful
Fekete tollú kányamadár:
Tolakodó emlékeknek árnya
Irigy kísértéként visszajárna...?

III.

Szárnyad ne lankadjon! Hajrá csak fel!
Nevető magas légben nem kap el
Fekete tollú kányamadár...!

Szállani jó, magasba törni,
Együtt uszni verőfényes égben
S ölelkezni csodálatos szépben...

Feszítsd ki szárnyad! Hajrá fel!
Szállani, szállani, szállani...

Rottensteiner Richárd.

Hírek.

Személyi hírek. Baán Endre dr. főispán és Töpler Kálmán dr. polgármester különféle ügyek elintézése végett néhány napi tartózkodásra szerdán reggel Budapestre utaztak. — P. Bús Jakab a pozsonyi jezsuita rendház főnöke, ki soproni konferencia beszédeiről még a legjobb emlékezetben van, szentgyakorlatok tartása végett három napra Sopronba érkezett. — Gósy Géza tüzérfőhadnagy, a vármegyei főügyész fia, 20 napi szabadságra a harctérről hazakeresztett.

Kitüntetés. Őfelsége Binder Ferenc 76. gy.-e.-beli őrnagynak és Krzepinsky Frigyes 76. gy.-e.-beli századosnak a 3. o. katonai érdemkeresztet adományozta a hadiékítménnyel.

Kitüntetett honvéd és népfőlkelő tisztek. A király az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásukért kitüntette: Nagy József, a 18—III. népf. hadtápszázalójnál beosztott népfőlkelő hadnagyot a legfelsőbb dicsőre elismeréssel és az ellenség előtt teljesített kitünő és önfeláldozó szolgálataikért Szatmári Sándor dr. a 18—I. népf. hadtápszázalójnál beosztott népfőlkelő főorvost a koronás arany érdemkeresztrel a vitézségi érem szalagján.

Kitüntetések a Vöröskeresztnél. Egy főnöknő kitüntetése. Ferenc Salvator főherceg ő császári és királyi fensége, mint az osztrák-magyar Monarchia Vöröskereszt egyleteinek védnökhelyettese magas elhatározásával Desits Mater Ladislaa, az Orsolya-apácák soproni kolostor-főnöknőjének a Vöröskereszt körül szerzett érdemei elismerésül a Vöröskereszt II. osztályu díszjelvényét díjmentesen adományozta. — Kitüntetett soproni tisztek és orvosok. Ferenc Salvator főherceg Stölzle Henrik ny. őrnagynak, Bradács Ferenc ny. századosnak, Zerbs Imre tart számvivő főhadnagy, dr. Klausz Samu műtőorvosnak és Huber Rezső orvosnak a Vöröskereszt hadiékítményes II. o. díszjelvényét adományozta. — Kitüntetett ápolónő. Ferenc Salvator főherceg mint

az osztrák-magyar Vöröskereszt védnök-helyettese Téry Margit, Téry Ödön dr. kir. közjegyző ügybuzgó és fáradhatatlan leányának a katonai egészségügy körül szerzett kiváló érdemei elismerésül a Vöröskereszt hadiékítményes ezüst díszérmét adományozta.

Legfelsőbb elismerés. Őfelsége megparancsolta, hogy a legfelsőbb elismerés tudtul adassék Nemes Aladár 76. gyalogezredbeli t. hadnagynak.

Új táborigyelés a 18. honvédegyalozrednél. A király november 1-ével táborigyelést vezetett ki Lichtenberger Péter áldozópapot a zágrábi érseki egyházmegyéből a m. kir. 18. honvédegyalozred póttartalékába.

Személyi változás a Szent Domonkosrend körében. P. Gáspár Gellértet, a vasvári plebánia segédlelkészét, rendi előjárósága a soproni perjellé kinevezett P. Márton helyére a budapesti rendházba küldötte. Vasvárra pedig Kassáról P. Szóka Imrét rendelte. P. Gáspár Gellért Szombathelyen és Budapesten működött s így került Vasvárra, ahol általános tiszteletnek örvendett.

Áthelyezés. A soproni határszéli rendőrkapitányság különítményének vezetőjéül az Ujvidékre áthelyezett Thiry Lajos segéd-fogalmazó helyébe Sverda Gusztáv segéd-fogalmazót helyezték ide.

Hősi halál. Skriba Gyula, a 18. honvédegyalozred tartalékos, akit a vitézségi-éremmel már előzően kitüntettek, az északi harctéren kapott fejlődése következtében a kraszníki kórházban 33 éves korában elhunyt.

Hősök temetése. Vasárnap délután helyezett örök nyugalomra dóri Horváth Ernő hadapród, tanítót, dóri Horváth József városi altiszt fiát, aki a téli kárpáti hadjáratban hősi halált halt. A bánatos szülők hazaszállították egyetlen fiuk földi maradványait, hogy szülőfalujának csendes temetőjében nyugodhassék a dicsőséges föltámadásig. A beszentelésen és temetésen nemcsak az egész falu lakossága, hanem Sopronból is számosan vettek részt, hogy a haza önfeláldozó fiatal hőse iránt érzett kegyeletet kifejezzék és a szülők fájdalmában osztozkodjanak. Koporsója előtt vitték azt az egyszerű fakeresztet is, amely a Kárpátokban jelezte sirhelyét. — Mayer Henrik, a 12. gy.-e. tart., akit a mosonszentjánosi kisegítő kórházban hosszabb ideig ápoltak, most a harctéren kapott betegségében elhunyt. A mosonmegyei Pátfaluban született s egyedüli fiugyermeke volt szüleinek. Temetése nagy részvét mellett ment végbe. A szertartást Koch Róbert segédlelkész végezte megható bucsubeszéd kíséretében.

A soproni Főoltáregyesület muli vasárnap tartott választmányi ülésén az elhunyt özv. Hauer Fülöpné helyébe az egyesület nagyérdemű alelnökét, medgyesi Schwartz Mária urhölgyet választotta meg elnökké, alelnökéül pedig Hauer Róza urhölgyet.

A vak katonák alapja javára Cinna 1 koronát adományozott.

A Kath. Kőr Teaestélye, hadi sebesülteinek: javára folyó hó 28-án (vasárnap) lesz, kezdete este 8 órakor. Az első részt zene és ének, a másik részt tea és ételeknek a hölgybizottságtól való előrusítása tölti ki. Belépődíj nincs, de adományokat kérnek a hadsegélyezés céljaira.

A soproni képzőművészeti kör várkerületi képzőművészeti kiállítása, amelyet hadsegélyezési célokra rendezett, múlt hét óta élénk érdeklődésnek örvend a soproni közönség részéről. A képzőművészeti kiállítás résztvevői: ikvai Pfeiffer Bódogné, Hernfeld Mici, Huber Mida, Zakariás Oszkárné, Seemann-Vörösné, Seemann tanár, Ágoston Ernő tanár, Králik Gusztáv, Tschurl Károly, Steiner Rezső, Weisz Kornél, Ráthonyi Péter dr., Bachrach főhadnagy, Weinberger G. Adolf, Varga J., Kokall Károly, Friedenreich A., Markl N. Mint értesülünk, a kiállított képek nagy része már el is kelt.

Kérelem. A budapesti kir. magyar tudományegyetem jelenlegi rektora Beöthy Zsolt a f. évi szeptember hóban elmondott rektori székfoglaló beszédében megpendített egy segítő-alap megteremtésének sürgős szükségét, mely segítő-alap rendelkezése lenne, hogy az egyetemnek a háborúból visszatért szegénysorsu, segítség nélkül maradt, vagy gyógyulásra szorult hallgatóit támogassa mindaddig, míg újra képesek lesznek gondoskodni magukról. Aki tudja azt, hogy a mi magyar egyetemi hallgatóságunk nagy része — még pedig igen becses része — önjerejéből kénytelen fentartani magát, hogy a nehéz viszonyok önfentartásukat mily nagy mértékben megnehezítik, éreznie kell, hogy ez a kért támogatás emberi s hazafiúi kötelesség. Hazafiúi nemcsak azért, mert hős fiaink vérökkel védelmezték hazánkat és védelmezték bennünket, hanem azért is, mert hazánk jövője, kulturai fejlődése követeli tőlünk. A budapesti kir. magyar tudományegyetem rektora részéről a mondott segítő-alap megteremtése érdekében hoztam intézett kérelme folytán, felkérem Sopron város hazafias lakosságát, de különösen a hatóságok, társadalmi és közgazdasági intézmények vezető munkásait, akik főiskolai tanulmányaikat ezen egyetem csarnokaiban végezték s akiknek a növendékei, illetve fiai és földjei az Alma Mater-t látogatják, hogy a nemes törekvést meleg szívvel felkarolják szíveskedjenek. Adományokat a városi iktatóhivatal a hivatalos órák alatt fogad el. Az adományozók nevei a tudományegyetem ünnepélyes közgyűlésén fognak bejelenteni. Sopron, 1915. november 17-én. Dr. Töpler Kálmán, polgármester.

A vármegyei gazdasági egyesület folyó hó 24-én igazgatósági ülést tartott, amelyen a földművelésügyi miniszternek a gabonakészletek bejelentésére és lefoglalására vonatkozó rendelkezését, a gazdasági helyzetet, a vetésre szükséges gabonakészletek beszerzését, marhabehozatalát s más szükségletek beszerzését tárgyalták.

Nezsider példaadása. (Drágasági pótlék a tanítóknak.) Más községek okulására és buzdításul szolgálhat, hogy Nezsider nagyközség képviselőtestülete f. hó 12-én tartott gyűlésen az összes községi alkalmazottaknak és a r. kath. iskola tanítóinak az 1915. évre drágasági pótlékot szavazott meg. Érdemekben megöszült nyug. kántortanítójának nyugdíját életfogytiglan kétszeres összegre emelte fel és a mindenkori káplán fizetését is egyhangú helyesléssel megjavította. Ugyanezen a gyűlésen a kárpáti falvak felépítésére 1000 koronát ajánlott fel és a helybeli szegényeknek téli ruházatára 400 koronát adott át a szent Erzsébet jótékony nőegyletnek.

Értesítés. A hadügy- és honvédelemügyi miniszteri rendeletek alapján, valamint a cs. és kir. katonai és honvédkerületi parancsnokságok által szabadságolt, gőz- és motoréknél használt gépészek és fűtők értesítetnek, hogy engedélyezett szabadságuk lejártá után is további intézkedésig szabadságolási helyükön maradhatnak.

Csorna. A csornai hitelszövetkezetnél a III. hadikölcsön 350.400 K összeggel zárult. Ebben a szövetkezet jegyzése 240.000 K, Az első hadikölcsönjegyzés a szövetkezetnél 107.600 K volt, a második 147.700 K, a három együtt 605.700 K. A jegyzésben kizárólag a kis tőke vett részt.

Új iparvasut. A Lajtawfaluból Zillingsdorfból vezető s most elkészült iparvasut rendőrműszaki bejárását Sopron vármegye alispánja, mint a közigazgatási bizottság elnöke, elrendelte s határnapul f. hó 25-ikét tűzte ki s a bizottság képviselével Kardos József műszaki tanácsost, az államépítészeti hivatali vezetőjét bizta meg.

Olasz foglyok Sopronban. Szerdán, folyó hó 24-én délelőtt 1200 olasz fogoly érkezett a déli vasuti pályaudvarra. Ott fogyasztották el olaj nélkül főtt ebédüket és vonaton folytatták utjokat Szerbia felé.

A honvédek kitüntetései. A Külügy-Hadügy legújabb száma táblázatos kimutató közöl arról, hogy a honvédek és a népfelkelés a háború kitörése óta 1915. november 13-ig hány vitézségi érmet kapott. A kimutatások végösszege a következő: A honvédegyesületnél összesen 97 arany, 1483 I. osztályu, 5047 II. osztályu ezüst és 3876 bronzéremet osztottak ki, tehát összesen 10.803 ember kapott kitüntetést. A honvédegyesületnél 19-en kaptak arany, 249-en I. osztályu, 780-an II. osztályu ezüst érmet, 568-an pedig bronzéremet, összesen 1600-an. A honvédtüzérségnél 7 arany, 195 I. és 409 II. oszt. ezüst érmet, továbbá 477 bronzéremet, összesen 1305 kitüntetést osztottak ki. A népfelkelő alakulatoknál 146 arany, 2228 I. osztályu, 7671 II. osztályu ezüstéremet és 6116 bronzéremet, összesen 15.543 kitüntetést kapott a legénység.

A Domonkos-atyák templomában, a melyben, mint már jeleztük, jövő vasárnap-tól kezdődően magyar predikáció és litánia is lesz ennek a magyar isteni tiszteletnek idejére vonatkozóan akképen határoztak, hogy minden vasárnap és ünnepnap délelőtt 9 órakor magyar énekű szent mise lesz, délután 6 órakor magyar Rózsafüzér ima, utána magyar szónoklat és litánia.

Bevonulási hirdetmény. A népfelkelésre kötelezetteknek az 1886. évi XX. illetőleg 1915. évi II. törvénycikk alapján történt behívása folytán az 1894, 1893, 1892, 1890, 1889, 1888, 1887, 1886, 1885, 1884, 1883, 1882, 1881, 1880, 1879 és 1878-ik évben született, továbbá a népfelkelésről vagy a hadiszolgáltatásokról szóló törvény alapján kirendelt (igénybevett), de ezen szolgáltatástól időközben elbocsátott összes 1873—1897. évi születésű egyének (munkások, kocsisok, hajcsárok, stb.) ha a megtartott népfelkelési bemutató pótselemlén népfelkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtattak 1915. évi december 6-án — amennyiben névszerint felmentve nincsenek — a népfelkelési igazolványi lapon feltüntetett m. kir. honvéd kiegészítő, illetőleg cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére népfelkelési tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak. Ezen rendelkezés a cs. kir. osztrák népfelkelés behívása folytán kiterjed mindazon fent említett években született osztrák állampolgárokra, valamint bosznia-hercegovinai tartományi illetőségű egyénekre is, kik a magyar szent korona országai területén a folyó évben megtartott népfelkelési bemutató pótselemlén a népfelkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtattak. Mindazok az egyének, kik önkéntes belépés folytán a honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe (akár mint egyévi önkéntesek is) fent megjelölt napig besoroztattak, tekintet nélkül arra, hogy mely születési évfolyamba tartoznak, tényleges szolgálatra szintén 1915. december 6-án kötelesek bevonulni. A bevonulók bevonulásuk alkalmával lehetőleg erős lábbelit, evőeszközt, tisztító eszközt, gyapjuból készült alsóruhát és lehetőleg gyapjuból készült harisnyát (kapcát) hozzanak magukkal. A bevonulás napján elfogyasztott élelemért 1 korona térítési összeg jár. A lábbeli és gyapjuból készült alsóruhák, amennyiben a katonai szolgálatban használhatónak minősítenek, értékük szerint meg fognak téríteni. A bevonulás alkalmával a népfelkelési igazolványi lap birtokosa a vasutakon harmadik (gőzhajón második) osztályon ingyen utazik; ez a népfelkelési igazolványi lap azonban a vasuti-, gőzhajó-állomáson jóval a vonat

vagy hajó elindulása előtt az állomás jegypénztáránál lebélyegezendő. Azon behívott népfelkelésre kötelezett, aki a kitűzött határidőre és helyre be nem vonul, karhatalommal vezetettük elő s a katonai behívás iránt tanusított engedetlenség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. t.-c. 4. §-a értelmében két évig terjedhető börtönnel büntetettük. A m. kir. honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe önként belépni óhajtó népfelkelésre kötelezett a törvényes korlátok között a csapattestet maga választhatja, a tényleges szolgálatra történt bevonulása után azonban csak azon csapattesthez kérheti felvételét, a hová mint népfelkelésre kötelezett beosztását nyerte. Azon népfelkelésre kötelezettek, kiknek a népfelkelési igazolványi lapjuk szerint Ujvidékre kellene bevonulniok, figyelmeztetnek, hogy a közös hadsereghez beosztottak ne Ujvidékre, hanem Pécsre, az oda áthelyezett cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnoksághoz, a honvédséghez beosztottak pedig Ujvidék helyett Szabadkára, a 6. honvéd gyalogezred pótzászlóaljához vonuljanak be.

A cserefoglyok. Amikor a hivatalos urak legutóbb a nyéki fogolytáborban jártak, felhívták figyelmünket egy orosz fogolyra. A foglyot még aratás előtt kiadták egy szili gazdához munkába. Jól dolgozott, illetőleg viselte magát és gazdája szeretettel bánt vele. Biztatta, írjon szüleinek, hátha megkapják a levelet. A levél el is ment és nemsokára megérkezett a válasz is. Azt írták szülei, hogy kaptak egy foglyot a fiuk helyett, aki szorgalmasan dolgozik és Magyarországra, Szil községbe való. Ujabb levélváltás után kiderült, hogy a szili gazda és az orosz gazda fiut cseréltek, mindegyik a másik fiát fogadta házába.

Ismeretlen egyének fényképcsoportja. A m. kir. belügyminisztérium 122.165/V. a. 1915. számú rendelete folytán ezennel közhírré teszem, hogy az „Osztrák vörös keresztárság és a magyar szent korona országai vörös keresztgyuleteinek” központi tudósítóirodája (személyazonossági osztály), az ismeretlen polgári személyekről készített fényképcsoportokat a hozzávaló személyleírással együtt közzététel végett időközönként megküldi, mely fényképcsoportok a városi iktató hivatalban a hivatalos órák alatt közszemlére ki vannak téve. Ezen fényképcsoportokra az ismeretlen hullák személy-

azonosságának megállapíthatása végett Sopron város T. C. lakosságának figyelmét ezenfelhívom. Dr. Töpler-Kálmán, polgárm.

Pályázati hirdetmény. Sopron szab. kir. város tanácsánál egy 20.000 koronás árvalapítvány kezeltek, melynek célja a Sopronban alkalmazott m. kir. állami és törvényhatósági tisztviselők árvaainak segélyezése. A kamatok fele állami, másik fele törvényhatósági tisztviselők árvaí segélyezésére fordítandó. Segélyben részesítendő összesen 4 árva egyenlő részletben és pedig fiu-árva 20 éves, leány-árva 18 éves koruk betöltéséig. Segélyre igényt tarthat a Sopronban lakó és egykor huzamosabb ideig Sopronban alkalmazott tisztviselők árvaia. A kellően felszerelt és bélyegtelen kérvényt segélyezés iránt 1915. december 15-éig a városi iktató hivatalba kell beadni.

Tüz. Szerdán reggel 1/2 órakor kigyulladt Schneberger Adolf soproni hentes ógabonateri házában a segédszobának teteje és a raktárépület tetejével együtt csakhamar a lángok martaléka lett. A segédek vették észre a tüzet és a tűzörséget azonnal értesítették. Sajnos, a tűzjelző készülék nem működött és így a tűzörség csak némi késedelemmel jelenhetett meg. Három órára a tüzet lokalizálták.

Örökímadás című hitbuzgalmi havi folyóirat legújabb száma rendkívül dus és érdekes tartalommal jelent meg. E valóban életrevaló folyóirat a Központi Oltáregyesület (Budapest, IV. ker., Ullői-ut 77.) kiadásában jelenik meg s előfizetési ára egy évre csak 3 korona. Ajánljuk t. előfizetőink pártfogásába.

Horváth József

hatós. enged. közvetítő-, cseléd-szerző-intézet és pincérügynök.

Sopron. Uj-utca 6. sz. Telefon 222.

Közvetítek eladást és vevést, házakat, birtokokat, vendéglőket, löwereket, kerteket, lakásokat és mindennemű személyzetet. — Tartok egyszersmind egy lakáshirdetőt kiadó lakásokra.

Soproni Takarékpénztár

SOPRON

Széchenyitér 19. szám

Alapított 1842.

Felek részére nyitva
d. e. fél 9-től 12-ig,
délután 3-tól 5-ig.

Fiók: Ruszt

Ferenc József-tér

Betétek takarékkönyvecskékre és folyószámlára

Jelzálogkölcsonök

Előleg értékpapírokra

Váltó elszámítás

Tőzsdei megbizások

Sorsjegyek, külföldi pénznemek

Az összes bankügyekben legelőnyösebb kiszolgálás.
Safekasszák bérbeadása.

„EMLEKIRAT” a rokkantügy jelesül: a Magyarorsz. Munkások államosítása ügyében
Rokkant- és Nyugdíjigylető-nek

című 50 oldal terjedelmű rendkívül érdekes röpirat. Ára: 30 Ft. Vidéki rendeléseknél az összeg előre beküldendő. (Egy példánytál bélyegben.)
A. HORVÁTH ENDRE pt. főtiszt tollából — megjelent, Kapható: kiadóhivatalunkban, továbbá Máhr Árpád cs. és kir. udv. könyvk., Blum Náthán Piri Dániel papirkereskedőknél és az összes dohánytőzsdékben.